

"תנועת האצילים", מיליציה שיעית המופעלת בעיראק ע"י איראן, פועלת גם ברצועת עזה ועוסקת בחלוקת כספים למשפחות שהידים ואסירים

21 במאי 2020

כללי

◀ "תנועת האצילים" (חרכת אלנג'באא') הינה מיליציה עיראקית שיעית המופעלת ע"י כוח קדס האיראני, שהוקמה בשנת 2013 ע"י שיח' אכרם אלכעבי בעיראק. לאלכעבי קשר הדוק לאיראן עוד מתקופת פעילותו הצבאית נגד הכוחות האמריקאים בעת שהייתם בעיראק. כמו כן פועלת "תנועת האצילים" בסוריה. **הסיוע של איראן וחזבאללה הפך את "תנועת האצילים" לאחת המיליציות השיעיות החזקות והחשובות בעיראק.** בתמורה לסיוע המאסיבי שמקבלת התנועה מאיראן, היא ממלאת משימות שוטפות עברה ובכלל זה לחימה עבור המשטר הסורי, לחימה בדאעש ודיכוי מחאות נגד הממשל העיראקי¹. בעבר הצהיר שיח' אכרם אלכעבי, כי "תנועת האצילים" תהיה מוכנה להצטרף לצבא סוריה במערכה לשחרור רמת הגולן.

◀ לאחרונה (4 במאי 2020) התקבלה עדות, כי ל"תנועת האצילים" יש נוכחות ברצועת עזה. מרכז ההסברה ייחסי הציבור של "תנועת האצילים" באיראן דיווח, כי "תנועת האצילים" קיימה מבצע לחלוקת סיוע למשפחות פלסטיניות ברצועת עזה. בדיווח נאמר, כי את הסיוע חילקו אנשי משרד "תנועת האצילים" ברצועה. הסיוע כלל חבילות מזון, מוצרי היגיינה ומתנות לחודש רמצ'אן. **הסיוע חולק למשפחות שהידים ואסירים המתגוררות באזור אלשג'אעיה בעיר עזה ובצפון הרצועה.** עוד צוין, כי החלוקה בוצעה בשעות לילה כדי לשמור על "כבוד המשפחות" (אתר מרכז ההסברה והקשרים באיראן של "תנועת האצילים"¹, 4 במאי 2020).

הסיוע שחולק ע"י משרד "תנועת האצילים". לחבילת הסיוע צורף עלון הנושא את סמל התנועה והכיתוב: מתנה לחודש רמצ'אן מ"תנועת האצילים" למשפחות שהידים והאסירים בפלסטין (אתר מרכז ההסברה והקשרים באיראן של "תנועת האצילים", 4 במאי 2020)

¹ להרחבה ראו פרסום מרכז המידע מ-20 בדצמבר 2017: "תנועת האצילים" (חרכת אלנג'באא'): דיוקנה של מיליציה שיעית-עיראקית, המופעלת בעיראק ובסוריה ע"י איראן ומיועדת למלא בעתיד "משימות אסטרטגיות" מטעמה".

◀ "תנועת האצילים" אינו הגוף היחיד הפועל ברצועת עזה בחסות איראן. מעבר לסיוע בעל האופי הצבאי שמעניקה איראן לארגוני הטרור הפלסטינים כמו הג'האד האסלאמי וחמאס, **פועלים ברצועה גופים נוספים כגון מוסד השהיד בפלסטין** (המזוהה עם איראן וחזבאללה) **ואגודת הצדקה אלנצאר** (מזוהה עם הג'האד האסלאמי בפלסטין ועם מוסד השהיד בפלסטין). גופים אלו **מקבלים להערכתנו את המימון לפעילותם מאיראן**, שנועד בעיקר לסיוע למשפחות שהידים. רוב הגופים הללו מקיימים **זיקה הדוקה לג'האד האסלאמי בפלסטין**, הארגון השני בגודלו ברצועה והמקורב ביותר לאיראן מבין הארגונים הפועלים ברצועת עזה.

איראן באופן מסורתי מסייעת למעטפת החברתית התומכת בשהידים, כאמצעי חשוב לעידוד הטרור הנתמך על ידה. חלוקת הכספים ע"י "תנועת האצילים" מיועדת להגביר את **השפעתה הפוליטית של איראן ברצועה** ולהפגין בפני הפלסטינים והעולם הערבי כי היא מסייעת לפלסטינים גם בתחומים שאינם שייכים ישירות לפעילות הצבאית-טרוריסטית.

"תנועת האצילים" ופעילותה ברצועה

◀ "תנועת האצילים" הינה **מליציה עיראקית שיעית**, הפועלת בחסות איראן. היא הוקמה בשנת 2013 ע"י שיח' אכרם אלכעבי, הקשור בטבורו לאיראן עוד מתקופת פעילותו הצבאית נגד הכוחות האמריקאים בעת ששהו בעיראק. "תנועת האצילים", הפועלת גם בסוריה, **מופעלת למעשה על-ידי כוח קדס של משמרות המהפכה ומסתייעת גם בחזבאללה**, עמו מקיים שיח' אלכעבי קשרים הדוקים רבי-שנים.

◀ **הסיוע הנדיב של איראן וחזבאללה הפך את "תנועת האצילים" לאחת המליציות השיעיות החזקות והחשובות בעיראק**. בתמורה ליחס המיוחד שמקבלת "תנועת האצילים", היא מיועדת למלא בעתיד משימות שוטפות מטעמה של איראן, למשל: אבטחת הגבול העיראקי-סורי, אבטחת חלקו העיראקי של נתיב האספקה מבגדאד לדמשק, לחימה נגד אויבי איראן בעיראק ובסוריה ולחימה נגד דאעש. לארגון קשרים הדוקים גם עם חזבאללה בלבנון. יוזכר כי בפברואר 2018 שיח' אכרם אלכעבי, מנהיג "תנועת האצילים", ביקר בלבנון. במהלך ביקורו הוא נפגש עם בכירים בחזבאללה ואף פקד את קברו של עמאד מע'ניה.

מימין: קאסם סלימאני, לשעבר מפקד כוח אלקדס של משמרות המהפכה האיראנים, בחברת אחד מלוחמי "תנועת האצילים" (אלנג' באא) במהלך כיבוש אלבוכמאל (ענב בלדי, 17 בנובמבר 2017). משמאל: שיח' אכרם אלכעבי, מבקר בקבר עמאד מע'ניה בלבנון (15 בפברואר 2018, alkawthartv).

עדות נוספת לנוכחות "תנועת האצילים" ברצועה

בעקבות חלוקת הכספים ברצועה אותר ע"י מרכז המידע דיווח נוסף אודות נוכחות "תנועת האצילים" ברצועה. בחיפוש באינטרנט **אוזכר המשרד בעזה של "תנועת האצילים"** ע"י אתר U-news, הפועל ככל הנראה מלבנון ומתמקד בסיקור "ציר ההתנגדות" בהנהגת איראן. על פי דיווח אתר זה **מחלקת הקשרים הבינלאומיים של משרד "תנועת האצילים" ב"פלסטין"** ערכה ב-21 בדצמבר 2019 **כנס בנושא "אמריקה השטן הגדול" - התפקיד האמריקני מול ציר ההתנגדות ומדיניות ההתפשטות של ישראל** (נושא העולה בקנה אחד עם הנראטיב האיראני). הכנס נערך **במשרדי מרכז אטלס לחקר ישראל בעזה**² והשתתפו בו נציגים בכירים מטעם הג'האד האסלאמי בפלסטין ביניהם **אחמד אלמדלל וחסן עבדו**, פרשן פוליטי המקורב לג'האד האסלאמי בפלסטין (אתר U-news, 21 בדצמבר 2019).

כנס "תנועת האצילים", שכותרתו "אמריקה השטן הגדול" (פאלטודיי, 21 בדצמבר 2019)

קשרי "תנועת האצילים" עם ארגוני הטרור הפלסטינים

עדות נוספת לקשרים בין "תנועת האצילים" לארגונים הפלסטינים היא **ראיון שהעניק נצר אלשמרי, עוזר מזכ"ל "תנועת האצילים", והדובר הרשמי של התנועה**, לעיתונאי הרוסי Damir Nazarov (אוקטובר 2019). במהלך הראיון נשאל אלשמרי מדוע לא הוקמה בעיראק נציגות של הארגונים הפלסטינים השולטים בעזה, והאם ל"תנועת האצילים" יש קשרים אישיים עם ארגוני "ההתנגדות" הפלסטינית. **אלשמרי השיב כי יש להם קשרים עם בכירי "ההתנגדות" הפלסטינית וכי הם מקיימים עמם פגישות**. הוא ציין כי הם גאים ביחסים אלה ורואים את עצמם כגורם התומך בהם. באשר להיעדר נציגות של הארגונים בעיראק ציין, כי זה קשור ל"אחים בהתנגדות הפלסטינית" ובמידה והם יחליטו על נוכחות או משרדים בעיראק, זה ייחשב כבוד עבור התנועה בעיראק.

אלשמרי גם נתבקש להגיב על כך שבישראל מתייחסים בשנים האחרונות יותר ויותר ל"תנועת האצילים" כאל אחד האויבים העיקריים של ישראל (כך!), ומאמינים ש"תנועת האצילים" תסייע בכל עימות בין ישראל

² **מרכז אטלס לחקר ישראל הוא מכון מחקר שהוקם בשנת 2012 על ידי אסירים פלסטינים משוחררים ברצועת עזה**. המרכז חוקר את המערכת הפוליטית בישראל, יחסי החוץ שלה ותהליכי קבלת ההחלטות בנושאי חוץ וביטחון. המרכז מתרגם לערבית מאמרים מהעיתונות הישראלית ופרסומי מכוני מחקר (INSS, 13 באפריל 2015).

ללבנון או סוריה. בתשובתו ציין כי מתוך חובתם הלגיטימית והלאומית והעקרונות האידיאולוגיים של התנועה הם יתייצבו עם כל האמצעים שברשותם נגד ישראל ("הישות הגזלנית") לצד "תנועות ההתנגדות" שמתעמתות עם ישראל ובמיוחד חזבאללה (אתר The Levant News, 25 באוקטובר 2019).

נצר אלשמרי, עוזר מזכ"ל "תנועת האצילים" והדובר הרשמי של הארגון (דף הפייסבוק הרשמי של אלשמרי, 22 באפריל 2020)

◀ ב-23 בנובמבר 2018, העניק עלי ברכה³, נציג חמאס בלבנון, ראיון לערוץ הלוויין אלנג'באא' העיראקי, המשמש את "תנועת האצילים"⁴. בדבריו התמקד בעיקר בקשרים ההדוקים בין חמאס לאיראן ולחזבאללה והסיוע שמעניקים השניים לחמאס. יתכן כי עלי ברכה משמש ערוץ קשר ל"תנועת האצילים" ואולי גם למיליציות שיעיות נוספות המופעלות ע"י איראן.

³ עלי ברכה משמש כנציג חמאס בלבנון. בן 52, מתגורר בבירות. נולד במחנה הפליטים ברג' אלשמאלי בלבנון. בשנת 2015 היה הבכיר הראשון בחמאס, שהגיע לאיראן להיפגש עם בכירים איראניים במטרה לשקם את היחסים בין איראן לחמאס, שהורעו מאז תחילת מלחמת האזרחים בסוריה בשנת 2011. בתוקף תפקידו הוא מקיים קשרים הדוקים עם חזבאללה.

⁴ "תנועת האצילים" מפעילה תשתית הסברתית נרחבת (ערוץ טלוויזיה, אתר אינטרנט, רשתות חברתיות) המשרתת את צרכי התעמולה של איראן. היקפה ואיכותה של תשתית ההסברה חורגים בהרבה מאלה של מנגנוני ההסברה של המיליציות העיראקיות שיעיות האחרות.

נספח

גופים נוספים הפועלים ברצועת עזה בעלי זיקה לאיראן

מלבד "תנועת האצילים" פועלים ברצועה גופים נוספים, שבאמצעותם מועבר סיוע כספי ע"י איראן, לרוב למשפחות שהידים ואסירים. ארגונים אלה בעלי זיקה לאיראן וממומנים על ידה. רוב הגופים הללו הם בעלי זיקה לג'האד האסלאמי בפלסטין, הארגון השני בגודלו ברצועה וההמקורב ביותר לאיראן מבין הארגונים הפועלים ברצועת עזה.

אגודת מוסד השהיד פלסטין

לוגו מוסד שהיד פלסטין (מבוסס על לוגו קרן השהיד האיראנית). מתחת לשם המוסד מופיע הכיתוב: "נישא את הפיקדונות [היתומים] שלהם... נשרת את מי שהניחו אחריהם" (אתר מוסד שהיד פלסטין).

◀ **אגודת מוסד שהיד פלסטין** הוקמה בשנת 1993 על ידי מוסד השהיד של חזבאללה, כשלוחה של קרן השהיד האיראנית⁵. מטרתה לסייע למשפחות שהידים פלסטינים ולספק את צרכיהם במישור חברתי, החינוכי והבריאותי. מטרה נוספת של האגודה היא "להפיץ את תרבות הג'האד והשהאדה [מות קדושים] בקרב העם הפלסטיני...". מטרתה הבלתי מוצהרת של האגודה היא הינה להעניק מעטפת חברתית לטרור הפלסטיני, לסייע לארגונים ולמוסדות המזוהים עם איראן ולהפגין בפני הפלסטינים ובפני העולם הערבי כולו כי איראן ניצבת לצדם.

◀ **מוסד השהיד פלסטין שייך לארגון חזבאללה**, כפוף למועצה המדינית שלו, ופועל בזירה הפלסטינית (לצד מוסד השהיד של חזבאללה העוסק בסיוע למשפחות השהידים הלבנונים). בסיס פעילותו של מוסד השהיד הינו לבנון אולם למוסד נציגויות גם ברצועת עזה, בסוריה ויתכן גם במקומות נוספים. מקור הכספים המועברים למשפחות השהידים הפלסטיניים הינו איראן. הכספים מועברים מאיראן ללבנון ומשם למשפחות השהידים הפלסטיניים באמצעות מוסד צדקה, העברות בנקאיות וחלפני כספים.

◀ **משרד האוצר של ארה"ב** מתייחס למוסד השהיד בלבנון ולמוסד השהיד-פלסטין, שתי שלוחות של קרן השהיד האיראנית, כמקשה אחת. **בשנת 2007 הגדיר משרד האוצר האמריקאי את שתיהן כקרנות המסייעות לארגוני הטרור.**

⁵ ראו פרסום מרכז המידע מ-14 במרץ 2020: "מוסד השהיד של חזבאללה: מטרתו, אופן התנהלותו ודרכי מימונו".

אגודת הצדקה אלנצאר ברצועת עזה⁶

מימין: לוגו אגודת אלנצאר כפי שמופיע בדף הפייסבוק הרשמי שלה (דף הפייסבוק של אגודת הצדקה אלנצאר, 18 בינואר 2015). משמאל: נאפד' אלערג', יו"ר אגודת הצדקה אלנצאר ונציג מוסד שהיד פלסטין ברצועה (דף הפייסבוק של אגודת הצדקה אלנצאר, 11 בפברואר 2015)

◀ הערוץ המרכזי לחלוקת הכספים האיראניים למשפחות שהידיים הפלסטיניות הינו אגודת אלנצאר זוהי אגודת הצדקה אגודת צדקה אסלאמית הפועלת ברצועה ומזוהה עם הג'האד האסלאמי בפלסטין. **בראש האגודה עומד נאפד' אלערג', המזוהה עם הג'האד האסלאמי בפלסטין**. בנוסף לכך משמש נאפד אלערג' כנציג מוסד שהיד פלסטין ברצועה. מאז שנת 2002 מטפלת האגודה בהעברת סיוע כספי איראני, באמצעות מוסד שהיד פלסטין, למשפחות שהידיים פלסטינים ברצועת עזה וביהודה ושומרון, בדגש על אלו שנהרגו מאז תחילת אנתיפאדת אלאקצא. בשנים האחרונות החלה האגודה לחלק סיוע כספי למשפחות שהידיים מהרצועה, שנהרגו גם במהלך מבצע "צוק איתן". בנוסף לכך היא מעניקה סיוע כספי למשפחות אסירים פלסטינים הכלואים בבתי הכלא בישראל, וסיוע כספי למשפחות שבתיהן נהרסו כתוצאה מפעילות צה"ל.

תמונתו של קאסם סלימאני, דגל איראן, ולוגו מוסד שהיד פלסטין, אשר הוצבו במשרדי אגודת הצדקה אלנצאר בעזה בעת חלוקת הסיוע לבני משפחות שהידיים (דף הפייסבוק של אגודת אלנצאר, 27 בינואר 2020).

⁶ פירוט ראו פרסום מרכז המידע מ-9 בפברואר 2020: "סיוע איראני לטרור הפלסטיני: חלוקת כספים איראניים למשפחות שהידיים ברצועת עזה ע"י אגודת הצדקה אלנצאר המזוהה עם הג'האד האסלאמי בפלסטין"